

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۹

شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲

Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads and
Urban Development

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

Minister

بسمه تعالی

نظامنامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان

در اجرای ماده ۲ مکرر آیین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، موضوع بند ۱ تصویب‌نامه شماره ۱۶۰۲۷۷/ت/۵۲۶۶۰ هـ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۵ هیأت‌وزیران، این نظامنامه در چارچوب اصول اخلاق حرفه‌ای ذکرشده در آن، در سه فصل به شرح زیر تصویب و ابلاغ می‌شود. رعایت و اجرای این نظامنامه توسط مهندسان و بنگاه‌های حرفه‌های مهندسی ساختمان مندرج در قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴ الزامی است.

فصل نخست - تعاریف

عبارات و اصطلاحات بکار رفته در این نظامنامه دارای تعاریف زیر است:

۱-۱ اصول اخلاق حرفه‌ای:

اصول اخلاق حرفه‌ای در پنج اصل در تصویب‌نامه به شرح زیر مقرر شده است:

۱- رجحان منافع عمومی، حفظ محیط‌زیست، میراث فرهنگی و رعایت قانون بر منافع شخصی خود و صاحبان کار به هنگام تعارض منافع.

۲- انجام خدمات مهندسی به نحو حرفه‌ای و همراه با مراقبت و خودداری از اقدامی که با حقوق عمومی، صاحبان کار و اشخاص ثالث مغایرت داشته باشد.

۳- رفتار شرافتمندانه، مسئولانه، توأم با امانت‌داری، رازداری، انصاف و

میدان آرژانتین، بلوار آفریقا،

رازی، عباس‌آباد،

ساختمان شهید دادمان

کدپستی: ۱۵۱۹۷۱۳۱۱۱

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۴۵۶۸

Dadman Building

Abbasabad Area

Afrika Blvd.,

Argantina Square.,

Tehran., Iran.

Postal Code: 1519713111

Postal CBox: 15875-4568

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۹

شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲

Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads and
Urban Development

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

حسن نیت و منطبق بر دانش حرفه‌ای در عرضه خدمات مهندسی در برابر صاحبان کار و خودداری از هر اقدامی که با منافع قانونی صاحبان کار مغایرت داشته باشد.

۴- احترام از رفتاری که موجب لطمه به همکاران، سلب اعتبار اجتماعی یا وهن صاحبان حرفه مهندسی باشد.

۵- اجتناب از تکفل هم‌زمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی یا قبول منافع متعارض را فراهم آورد.

۲-۱ رفتار حرفه‌ای: شیوه رفتار با کارفرمایان، مهندسان و بنگاه‌های حرفه‌ای مهندسی ساختمان، همکاران و اشخاص تحت مدیریت خود، جامعه و محیط‌زیست در انجام خدمات مهندسی و اخذ تصمیم‌های حرفه‌ای.

۳-۱ عرف پذیرفته‌شده مهندسی: رویه یا نظر پذیرفته‌شده توسط خبرگان حرفه در یک‌رشته مهندسی که آن را به‌عنوان رویه یا نظر مورد قبول مهندسان آن رشته در اجرای فعالیت‌های مهندسی مطابق با مقررات، ضوابط، الزامات، آیین‌های کار و استانداردهای اجباری در عمل به کار گرفته باشند یا در مجامع مهندسی اعلام کرده باشند.

فصل دوم- مصادیق رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان

۱-۲ رفتار عمومی

۱-۱-۲ رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای در انجام خدمات مهندسی و انجام آن‌ها مطابق قوانین و مقررات حرفه‌ای مهندسی ساختمان از جمله رعایت ضوابط و مقررات شهرسازی، الزامات مقررات ملی ساختمان، آیین کارها، آیین‌نامه‌های لازم الرعایه و استانداردهای

میدان آرژانتین، بلوار آفریقا،

اراضی عباس‌آباد،

ساختمان شهید دادمان

کدپستی: ۱۵۱۹۷۱۳۱۱۱

سندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۴۵۶۸

Dadman Building

Abbasabad Area

Afrika Blvd.,

Argantina Square.,

Tehran., Iran.

Postal Code: 1519713111

Postal CBox: 15875-4568

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۹

شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲

Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads and
Urban Developmentجمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

وزیر Minister

اجباری با رعایت عرف پذیرفته شده مهندسی و خودداری از قبول هر درخواستی ازهر مرجعی اعم از کارفرما یا ناظران عمومی و خصوصی که با اصول مزبور یا قوانین، مقررات، الزامات، آیین کارها، آیین نامه ها و استانداردهای اجباری مغایرت داشته باشد یا احتراز از آنها ملزم شده باشد.

۲-۱-۲ بکار گرفتن دقت، مهارت و دانش فنی لازم در انجام کار حرفه ای.

۳-۱-۲ پرهیز از توسل به روش های متقلبانه، متخلفانه و مجرمانه برای کسب منافع مالی، امتیازات حرفه ای و سازمانی یا به دست آوردن پروانه اشتغال بکار حرفه ای و فعالیت یا هرگونه گواهینامه صلاحیت در امور مهندسی و فنی برای خود یا دیگران.

۴-۱-۲ اجتناب از تأسیس مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه تحت هر نام برای انجام خدمات فنی و مهندسی بدون داشتن پروانه اشتغال بکار حرفه ای یا گواهینامه صلاحیت لازم.

۵-۱-۲ خودداری از اعلام نظر تخصصی رسمی در زمینه ای که دانش و اطلاع کافی و ارزیابی دقیق از آن ندارد.

۶-۱-۲ اجتناب از تصدی هم زمان مسئولیت در دو مرجع که یکی بر دیگری وظیفه نظارتی دارد و خود اظهاری در مواردی که احتمال تضاد منافع وجود دارد.

۷-۱-۲ راست گویی در اظهارات فنی و شهادت ها یا گزارش های کتبی کارشناسی و کتمان نکردن واقعیت های مربوط به آن.

۸-۱-۲ امانت داری و دقت در رسیدگی و تأیید میزان کار درج شده در صورت وضعیت ها و صورت کارکردهای فنی و مالی.

۹-۱-۲ ندادن اجازه استفاده از نام، نشان، مهر، امضا، اعتبار، مدرک

میدان آرژانتین، بلوار آفریقا،

لازمه، عباس آباد،

ساختمان شهید دادمان

کد پستی: ۱۵۱۹۷۱۳۱۱۱

تلفن: ۱۵۸۷۵-۴۵۶۸

Dadman Building

Abbasabad Area

Afriqa Blvd.,

Argentina Square.,

Tehran., Iran.

Postal Code: 1519713111

Postal CBox: 15875-4568

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۹

شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲

Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads and
Urban Developmentجمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

Minister وزیر

تحصیلی، پروانه اشتغال بکار حرفه‌ای خود یا شخص حقوقی وابسته به خود به شخص دیگر که از آن استفاده مغایر اخلاق یا قانون نماید.

۱-۱-۲ قرار ندادن محصول کار حرفه‌ای خود در اختیار دیگری برای عرضه آن به نام طرف یا اشخاص ثالث.

۱-۱-۲ پذیرفتن مسئولیت محصول، خدمت و آثار کار حرفه‌ای خود و حرفه‌مندان تحت سرپرستی خود و امضای نقشه‌ها، مدارک و دستور کارهای فنی که انفرادی یا به صورت گروهی به منظور اجرا ارایه می‌کند و پذیرش مسئولیت حرفه‌ای مشاوره‌های فنی و تخصصی رسمی خود ولو آن‌که در قبال آن حق الزحمه دریافت نکند.

۱-۱-۲ پرهیز از دادن وعده‌های خلاف واقع و مغایر با اصول و استانداردهای خدمات حرفه‌ای به منظور ترغیب کارفرمایان به واگذاری کار.

۱-۱-۲ پرهیز از اظهارات خلاف واقع، مبالغه‌آمیز یا گمراه‌کننده در مورد محصولات، سوابق، میزان تحصیلات و دانش مهندسی یا صلاحیت حرفه‌ای خود یا شرکا یا کارکنان مؤسسه یا مجموعه‌ای که در آن کار می‌کند یا تشکلهای حرفه‌ای، علمی یا صنفی که در آن عضویت دارد یا انتشار آگهی تبلیغی خلاف واقع یا گمراه‌کننده در این زمینه‌ها.

۱-۱-۲ خودداری از اغراق در مورد نوع مسئولیت خود در طرح‌ها یا مشاغل قبلی و پیچیدگی فنی و تخصصی آن‌ها و اظهار مطالب نادرست در مورد استخدام‌کنندگان یا مستخدمان، همکاران، شرکا یا کارهای قبلی خود در هنگام درخواست استخدام یا پذیرش تعهد حرفه‌ای.

۱-۱-۲ اعمال دقت و به‌کارگیری بیشترین دانش و تلاش خود و رعایت بی‌طرفی و اجتناب از اعمال تبعیض در صدور درست و واقعی تاییدیه‌ها و گواهی‌ها و نگرفتن مال یا امتیاز خارج از ضوابط قانونی

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۹

شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲

Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads and
Urban Development

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

Minister وزیر

و عدم تبانی یا توسل به وسایل متقلبانه در انجام وظایف حرفه‌ای یا در ارایه تأییدیه یا ردیه و مانند آن‌ها در امور فنی و مهندسی.

۱-۱-۱۶ خودداری از استفاده غیرقانونی یا تبعیض آمیز از موقعیت‌های شغلی و مناصب اداری و سازمانی در امور حرفه‌ای یا فنی یا غیر آن به نفع خود یا شخص دیگر یا علیه دیگری.

۱-۱-۱۷ اعلام وابستگی به یکی از طرف‌های اختلاف یا داشتن جهات ردّ در سمت عضویت در شورای انتظامی نظام‌مهندسی ساختمان استان یا شورای انتظامی نظام‌مهندسی ساختمان کشور یا کارشناسی، در صورت وجود، به طرف‌های اختلاف، قبل از ورود به رسیدگی یا پذیرفتن کارشناسی.

۲-۲ رفتار با کارفرمایان، طرف‌های قرارداد مهندسی و اشخاص در استخدام

۱-۲-۱ پذیرفتن یا تعهد به انجام کار حرفه‌ای تنها در صورتی که مهارت، صلاحیت حرفه‌ای، علمی و فنی، توان مدیریتی، جسمی و روانی، امکانات لازم و شرایط و اختیار قانونی برای انجام آن را دارا باشد و در صورتی که در خلال انجام کار، یک یا چند شرط از شرایط مذکور را از دست بدهد یا مدت اعتبار پروانه اشتغال بکار یا سایر مدارک قانونی وی برای انجام آن کار خاتمه یابد یا از استفاده از آن محروم شود، موضوع را بلادرنگ به کارفرما اعلام نماید.

۲-۲-۲ پایبندی به و انجام وظایف و تعهدات قانونی، قراردادی و عرفی خود در قبال کارفرما یا استخدام‌کننده خویش.

۳-۲-۲ احراز صلاحیت فنی، حرفه‌ای و انضباطی قانونی لازم در اشخاص به هنگام واگذاری کار حرفه‌ای به آنان.

میدان آرژانتین، بلوار آفریقا،

اراضی عباس آباد،

ساختمان شهید دادمان

کدپستی: ۱۵۱۹۷۱۳۱۱۱

صندوق پستی: ۴۵۶۸-۱۵۸۷۵

Dadman Building

Abbasabad Area

Afrika Blvd.,

Argantina Square.,

Tehran., Iran.

Postal Code: 1519713111

Postal CBox: 15875-4568

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۹

شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲

Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads and
Urban Development

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

Minister وزیر

۴-۲-۲ رعایت انصاف در توافق با کارفرما یا استخدام کننده خود، در مورد حق الزحمه یا بهای خدمات حرفه ای و نیز در توافق با طرف های قرارداد خود به عنوان کارفرما یا استخدام شدگان خود.

۵-۲-۲ خودداری از سوءاستفاده از اضطرار یا کم اطلاعی و بی اطلاعی کارفرما از قوانین، مقررات، وظایف مهندسان، استانداردهای خدمات و محصولات و گرفتن امتیاز یا حق الزحمه خدمات مهندسی بیش از عرف رایج از وی به نحو فاحش یا عرضه خدمات حرفه ای و محصول مهندسی پایین تر از استاندارد به وی.

۶-۲-۲ اجتناب از تحمیل هزینه های غیر ضروری به کارفرما، اعم از آنکه خود در آن ذینفع باشد یا نباشد.

۷-۲-۲ اجتناب از مطالبه و دریافت هرگونه وجه یا امتیاز از کارفرما یا شخص دیگر در قبال خدمت حرفه ای معینی که برای وی انجام داده، مازاد بر آنچه به موجب قرارداد استحقاق دریافت آن را دارد.

۸-۲-۲ خودداری از قبول سمت یا وکالت یا نمایندگی، یا قبول انجام خدمت حرفه ای برای شخص حقیقی یا حقوقی که با کارفرما یا استخدام کننده فعلی وی در فعالیت های مهندسی دارای تعارض منافع یا رقابت حرفه ای است، مگر با اطلاع کتبی قبلی و کسب موافقت کارفرما یا استخدام کننده خود.

۹-۲-۲ اطلاع دادن مواردی که بالقوه با منافع کارفرما یا استخدام کننده وی در تعارض است یا بعداً متعارض خواهد شد، قبل از شروع کار با آنها.

۱۰-۲-۲ خودداری از ارایه خدمات یا مشارکت در ارایه خدمات مهندسی طراحی، محاسبه، اجرا در پروژه های که از طرف کارفرما یا استخدام کننده خود مسئول بررسی، کنترل، بازرسی، تأیید یا تصویب

میدان آرژانتین، بلوار آفریقا،
اراض، عباس آباد،

ساختمان شهید دادمان

کدپستی: ۱۵۱۹۷۱۳۱۱۱

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵ ۴۵۶۸

Dadman Building

Abbasabad Area

Afriqa Blvd.,

Argantina Square.,

Tehran., Iran.

Postal Code: 1519713111

Postal CBox: 15875-4568

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۹
شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲

Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads and
Urban Development
جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

Minister

آن است.

۱۱-۲-۲ دادن آگاهی لازم و واضح به کارفرما یا استخدام کننده خود در مورد شرایطی که قرار گرفتن او در آن شرایط می تواند بر قضاوت مهندسی وی اثر گذارد یا از کیفیت خدمات مهندسی وی بکاهد.

۱۲-۲-۲ عدم انتشار و افشا نکردن اطلاعاتی از کارفرما یا استخدام کننده خود که به مناسبت همکاری حرفه ای با آن ها به دست آورده، بدون موافقت آنان، مگر در موارد و حدودی که قانون و مقررات وی را ملزم به افشای آن نزد مراجع ذیصلاح نموده باشد.

۱۳-۲-۲ اعلام موارد ناقض مقررات و مسئولیت های مهندسی در کاری که به او محول شده، همچنین اقدام به رفع موارد نقض کننده مقررات و مسئولیت های مذکور و در صورت اصرار کارفرما بر ادامه کار، کناره گیری از ادامه آن کار و اعلام گزارش اقدامات خلاف به مراجع مربوط.

۱۴-۲-۲ عدم درخواست، دریافت یا قبول وجه یا امتیاز، به صورت مستقیم یا غیرمستقیم، از دیگر اشخاص طرف قرارداد با کارفرما یا استخدام کننده خود یا نمایندگان یا جانشینان آن ها، جز در مواردی که در قرارداد با کارفرما یا استخدام کننده خود تجویز و تصریح شده و قبل از اقدام به آنان اطلاع داده باشد.

۱۵-۲-۲ در صورت ورشکستگی شرکت تحت مدیریت خود، اعلان آن به شرکا، کارفرماها، طرف های قرارداد و اشخاص تحت استخدام شرکت ظرف ۱۰ روز از وقوع آن.

۳-۲ رفتار با اشخاص حقیقی و حقوقی همکار

۱-۳-۲ اجتناب از رقابت ناسالم و غیرمنصفانه با مهندسان یا اشخاص حقوقی همکار خود که شامل موارد زیر است:

میدان آرژانتین، بلوار آفریقا،
لازمه، عباس آباد،
ساختمان شهید دادمان
کدپستی: ۱۵۱۹۷۱۳۱۱۱
سندوق پستی: ۱۵۸۷۵ ۴۵۶۸

Dadman Building
Abbasabad Area
Afriqa Blvd.,
Argantina Square.,
Tehran., Iran.
Postal Code: 1519713111
Postal CBox: 15875-4568

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۹

شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads and
Urban Development وزارت راه و شهرسازی

Minister وزیر

الف - تبانی با عوامل برگزارکننده و دیگر شرکت‌کنندگان در مزایده یا مناقصه برای اثرگذاری بر شرایط و قیمت برنده.

ب - دادن یا انتشار اطلاعات نادرست، توسل به فشار، تهدید و روش‌های غیرمتعارف برای منصرف کردن یا حذف یا منع سایر حرفه‌مندان رقیب از شرکت در رقابت.

۲-۳-۲ اجتناب از ایجاد شرایط رقابت ناسالم و غیرمنصفانه بین حرفه‌مندان، در مقام کارفرما یا عامل وی ازجمله از طریق:

الف - برگزاری مناقصه یا مزایده صوری برای طرح‌ها یا خرید خدمات مهندسی.

ب - پنهان داشتن بخشی از اطلاعات از بعضی از شرکت‌کنندگان و دادن اطلاعات بیشتر به بعضی دیگر یا انتشار اطلاعات نادرست برای گروهی از علاقه‌مندان شرکت در رقابت، به صورت رسمی یا غیررسمی.

پ - نقض شرایط و مقررات قانونی و اعلام شده در تعیین برنده رقابت.

۳-۳-۲ مراعات کامل حقوق مالکیت معنوی اشخاص حقیقی یا حقوقی همکار و رقیب و پرهیز از معرفی محصول کار حرفه‌ای دیگران به نام خود، کارفرما یا مؤسسه خود و هر اقدامی که به حقوق مالکیت معنوی دیگران لطمه زند.

۴-۳-۲ خودداری از ارزیابی و قضاوت نادرست و غیرمنصفانه در مورد خدمات حرفه‌ای اشخاص دیگر یا انجام هر اقدام یا بیان انتقاد خلاف واقع در مورد خدمات حرفه‌ای یا سلامت رفتار و شخصیت آنان به هر صورت، همچنین طرح شکایت‌های واهی علیه ایشان یا افشای آرای قطعی نشده محکومیت آنان به نحوی که موجب لطمه به آبروی حرفه‌ای، آینده شغلی یا وضعیت کاری آن‌ها شود.

۵-۳-۲ قرار ندادن واسطه بین خود و کارفرما و پرداخت وجه، یا پذیرفتن

میدان آرژانتین، بلوار آفریقا،
اراضی عباس آباد،
ساختمان شهید دادمان
کدپستی: ۱۵۱۹۷۱۳۱۱۱
صندوق پستی: ۴۵۴۸ ۱۵۸۷۵

Dadman Building
Abbasabad Area
Afriqa Blvd.,
Argantina Square.,
Tehran., Iran.
Postal Code: 1519713111
Postal CBox: 15875-4568

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۹
شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲

Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads and
Urban Development

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

Minister وزیر

تعهد یا دادن وعده برای به دست آوردن کار مهندسی، جز در موارد قانونی مانند بازاریابی و وکالت.

۶-۳-۲ پرهیز از دادن هرگونه وجه، امتیاز، وعده، کمک به عوامل کارفرما برای به دست آوردن کار یا برای حفظ کار یا به دیگران برای به دست آوردن موقعیت‌ها، مناصب و مشاغل مهندسی یا مدیریت‌های حرفه‌ای.

فصل سوم- شیوه احراز نقض نظامنامه

رعایت رفتار حرفه‌ای اخلاقی موضوع این نظامنامه به وسیله تمامی اشخاص مشمول آن احراز شده تلقی می‌شود، مگر آن‌که شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان استان یا شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان (کشور)، حسب مورد، متعاقب دریافت شکایت، پس از سیر تشریفات قانونی نقض ارادی آن را احراز و به آن حکم نموده و رأی صادره قطعی شده باشد.

این نظامنامه در سه فصل در تاریخ بیستم و پنجم خردادماه سال یک هزار و سیصد و نود و پنج خورشیدی به تصویب رسید و پانزده روز پس از انتشار در روزنامه رسمی کشور لازم الاجراست.

عباس آخوندی

وزیر

میدان آرژانتین، بلوار آفریقا،

اراضی، عباس آباد،

ساختمان شهید دادمان

کدپستی: ۱۵۱۹۷۱۳۱۱۱

صندوق پستی: ۴۵۶۸ ۱۵۸۷۵

Dadman Building

Abbasabad Area

Afrika Blvd.,

Argantina Square.,

Tehran., Iran.

Postal Code: 1519713111

Postal CBox: 15875-4568